WIOSNA TO CZAS PORZĄDKÓW. UTRWALENIE WYRAZÓW Z „RZ"

RENATA PASYMOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program edukacji wczesnoszkolnej w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy"

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

Warszawa 2019

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Redakcja merytoryczna – Agnieszka Karczewska-Gzik
Recenzja merytoryczna – mgr Maria Ferenc
mgr Jadwiga Iwanowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
mgr Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Czas trwania zajęć:
3 godz. lekcyjne.

Temat:
Jakie mamy korzyści z porządku? Utrwalenie wyrazów z „rz".

Cele główne:
- uświadomienie uczniom, że porządek daje wiele korzyści, np. pomaga pamięci,
- wdrażanie uczniów do zachowania porządku wokół siebie,
- ukazanie, na czym polega porządkowanie,
- utrwalenie wyrazów z „rz",
- doskonalenie pamięci i bogacenie języka,
- wyzwolenie potencjalnych możliwości dzieci.

Cele operacyjne – uczeń:
- porządkuje miejsce pracy, tornister, wykazuje się porządkiem podczas wykonywania różnorodnych czynności, wymienia korzyści, jakie daje mu życie w uporządkowanym świecie, poprawnie zapisuje wyrazy z „rz", czyta zdania ze zrozumieniem, dokonuje samokontroli, panuje nad emocjami, korzysta z pomocy koleżeńskiej.

Metody:
wizualizacja, scenki sytuacyjne, praktycznego działania, doświadczeń.

Formy pracy:
zbiorowa i indywidualna.

Środki dydaktyczne:
maskotka Porządnisia, akcesoria do sprzątania, wyrazy z „rz" do utrwalenia.

Przebieg zajęć:
1. **Zapoznanie z tematem i celami zajęć, określenie NaCoBeZU –** porządek w życiu człowieka, umiejętność porządkowania, utrzymanie porządku, poprawny zapis wyrazów z „rz".
2. **Uczniowie wchodzą do klasy po przerwie i widzą wszędzie ogromny bałagan.** Nauczyciel jak gdyby nigdy nic kontynuuje zajęcia. Prowadzi je tak, by uczniowie odczuli dyskomfort takiego stanu rzeczy. Kiedy zauważa poruszenie uczniów, pyta, o co im chodzi.
3. **Nauczyciel przedstawia Porządnisia jako specjalistę od porządku,** który poprowadzi warsztaty na temat sprzątania, by dzieci zobaczyły, jakie są korzyści przebywania w poukładanym świecie. Wciela się w jego rolę i w trakcie

porządkowania sali wiesza wyrazy na tablicy. „Proszę, dzieci, oto ściereczki dla was. Zabieramy się do oczyszczania półek i parapetów z kurzu. *(Dzieci wykonują wszystkie te aktywności w klasie).* Teraz porządkujemy klocki, segregujemy je, układamy zabawki i książki.
O! Macie baśnie o wróżkach, mój brat by się ucieszył! Przechodzimy do ławek, ustawiamy je równo w rzędach, a teraz krzesła, sprawdzamy, czy pasują rozmiarem do ławki, czyli mierzymy. (*Możemy wcześniej celowo je poprzestawiać).* Czas na tornister, kładziemy go na ławce i wyjmujemy jego zawartość. Wyrzucamy śmieci do kosza, wkładamy do piórnika te rzeczy, które powinny tam być. Układamy podręczniki i zeszyty równiutko, następnie piórnik i ważna sprawa: śniadaniówka powinna być w osobnej przegródce! Wieszamy tornister na haczyku pod ławką i siadamy na dywanie. O nie! Jeszcze nie! Tyle tu śmieci! Wyrzucamy je do kosza i otwieramy szeroko okna, sala musi się przewietrzyć. My idziemy umyć ręce i zaraz wracamy".

4. **Po przerwie Porządniś pyta uczniów o to, jak się teraz czują**. Uczniowie wypowiadają się spontanicznie o tym, co im dał porządek. Powstaje mapa mentalna tego pojęcia.
5. **Próba odpowiedzi na pytania:**
   - **„Jak porządek pomaga w zapamiętywaniu?".** Porządniś przeprowadza z dziećmi doświadczenia. Ustawia wyrazy, które pojawiły się na tablicy, jeden za drugim i prosi, by dzieci wyobraziły sobie jego wykonującego kolejne czynności, następnie zasłania je. Zadaniem uczniów jest napisanie ich w zeszycie. Po skończonej pracy Porządniś odsłania słowa i prosi, by dzieci sprawdziły, czy je poprawnie zapisały. Uczniowie wyciągają wnioski.
   - **„Jak porządek oszczędza czas?".** Porządniś prosi, by dzieci porozkładały swoje rzeczy z tornistra w różnych miejscach i krzyczy: „start". Oznacza to, że dzieci muszą jak najszybciej je zapakować i przygotować się do wyjścia, ponieważ odbywa się pomiar czasu. Za drugim razem uczniowie wyjmują zawartość tornistra na własną ławkę i dokładnie segregują rzeczy. Porządniś znowu mierzy czas i podaje dzieciom wynik. Wszyscy wyciągają wnioski.
   - **„Dlaczego porządek dba o rzeczy?".** Porządniś prezentuje dwa tornistry: jeden z bałaganem, a drugi uporządkowany. Uczniowie widzą, co się dzieje z okładkami, opakowaniami itp. Wszyscy wyciągają wnioski.
6. **Analiza wyrazów z „rz" i powiązanie ich z porządnym i rzetelnym Porządnisiem.** Uczniowie kolorują w nich dwuznak na granatowo i wymyślają sposoby na zapamiętanie zestawu słownictwa.
7. **Tworzenie dyktanda z komentowaniem.** Uczniowie razem redagują zdania z utrwalonymi wyrazami i przed pisaniem omawiają występujące w nich trudności.
8. **Samokontrola i ocena koleżeńska.** Partnerzy z ławki wpisują sobie nawzajem motywujące komentarze. Nauczyciel **podkreśla przyrost kompetencji uczniów** w zakresie poprawnego pisania.

9. **Podsumowanie zajęć:** porządniś prosi uczniów, by pamiętali o tym, że występuje on w wyrazach związanych ze sprzątaniem. Wypowiada następujące słowa, a dzieci mówią, czy on w nich mieszka, np.: trzepaczka, trzepak, trzepie, rzędy itp.

Komentarz metodyczny

Zajęcia prezentują techniki szybkiego zapamiętywania przez skojarzenia. Dla dzieci ze SPE dodatkowym walorem jest maskotka obrazująca trudną w zapisie głoskę.